

دقباله لیکنی لاریشود

لیکنه اوژباره:

Ketabton.com

نعمت الله پیمانزی

کال: ۱۳۹۷ لمریز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب پېژندنه :

د کتاب نوم: دقباله لیکنې لارښوود

لیکنه اوژباره: نعمت الله پتانزی

کمپوز او دیزاین: نعمت الله پتانزی

خپرندوی: کتابتون ویب پاڼه (www.ketabton.com)

د خپریدو کال: ۱۳۹۷ لمريز

آنلاین چارې: شمشاد زهير

يادښت:

دا کتاب له کتابتون ویبپاڼې څخه بنکته (ډانلود) شو،

د چاپ ټول حقوق یې له لیکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځه گڼه اخیستنې ته اجازه نشته!

ډالۍ

په هاغه مينه ! يې خپلې درنې مورته ډالۍ كوم،

هغه چې زه يې پرې پاللي يم !!

نعمت الله پتانزي

دمطالبولريك

مخ	سرليک
۶.....	سريزه.....
۷.....	قباله څه شي ده؟.....
۸.....	دقبالي ډولونه.....
۸.....	معاملاتي (ديپراوپلور قطعي اسناد).....
۸.....	دځمکې قباله.....
۱۰.....	مصالحه ليک يا اجاره ليک.....
۱۰.....	قسمت ليک.....
۱۰.....	واده ليک (نکاح خط).....
۱۱.....	اداري او شرکتي قراردادونه.....
۱۱.....	دقبالي اهميت.....
۱۲.....	دقبالي ليکنه.....
۱۳.....	دقبالي قانوني اعتبار.....
۱۴.....	دزراعتي ځمکې پلورل او پيرودل.....
۱۴.....	څښتنولي څه شي ده؟.....
۱۴.....	دشتمنۍ ډولونه.....
۱۴.....	شخصي شتمني.....
۱۴.....	عمومي شتمني.....
۱۵.....	دځمکې دڅښتن دندې او مسؤليتونه.....
۱۶.....	منابع او ماخذ.....
۱۷.....	دليکوال ژوندليک.....

سریزه

الحمد لله والصلوة وسلام علي رسول الله وبعد:

درنولوستونکو!

قباله یومهم اوارزبنتناک سنددی چې داسنادوپه ډله کې ځانگړی ځای لري، قباله په ډیرو ډولونو او سرلیکونو سره لیکل کیدای شي، پخوا به په یوه سیمه کې یوه سړي داسندلیکلی شوای یعنې دقباله لیکنې په برخه کې زیاتې ستونزې شته په داسې حال کې چې داسې کوربه نه وي چې هلته نوموړی سند موجود نه وي، بنایي تراوسه هم ډیرلوستي کسان ددې سند له لیکلو عاجزوي، په دې کتاب کې دځمکې دقبالی په لیکلوباندې تمرکز شوی دی. ددې لپاره چې قباله په معیاري ډول سره ولیکل شي او په دې برخه پرتې ستونزې حل شي، په همدې منظورمې دارساله د"قباله لیکنې لارینوود" ترسرلیک لاندې له معتبرو منابعو څخه په ګڼه اخیستنې سره تدوین کړه هیله لرم لوستونکي یې له ګټورځمن شي.

په خورامینه

نعمت الله پتانزی

قباله څه شی ده؟

(قباله يا قبالة) په لغت کې مکتوب ته ويل کيږي چې ضمانت ليک او معاهدې (ترون) په نوم هم ياديږي او په اصطلاح کې قبالة هغه مکتوب دی چې دانسانانو ترمنځ د يوه کار، عمل، پورا او ياد هغې د يوې برخې په اړه په قطعي توگه ليکل کيږي. چې کيدای شي نوموړی سند عادي يا رسمي او يا هم مالي او يا غيرمالي وي.

لکه څرنګه چې دقرآن کریم په گڼ شمير آياتونو کې دهغو قراردادونو په مکتوب کولو کې چې داشخاصو لپاره الزام او يادین منځ ته راوړي په بڼه توگه دهغوی دسرتو رسولواو د اړونده قراردادونو د گټواو شرايطو څخه د تيريدنې او تيروتنې په اړه مؤکدې لارښوونې شوې دي.

قبالي هغه اسناد دي چې د هر ډول قرارداد ضامن او ددوه اړخونو ترمنځ تعهد او التزام منځ ته راوړي او په ډيرو ډولونو او سرليکونو سره ليکل کيدای شي.

قباله له حقوقي اړخه د معاملي سند، عقد او د ماليکيت سند ته ويل کيږي، قبالة نه يوازې چې حقوقي سند بلل کيږي بلکه د ليکل شويو اسنادو يوه برخه هم ده.

له ظاهري پلوه قبالي مختلف ډولونه او شکلونه لري لکه چې د يوې پاڼې، څوپاڼو او کتابچې په توگه ليدل شوې ده.

دقبالي ډولونه:

دمضمون اومحتواله پلوه دقبالي ډولونه دادي: (1)

1. معاملاتې (دپراوېلور قطعي اسناد):

دقبالي له مهمو ډولونو څخه معاملاتې اسناد هم دي چې دقطعي پراوېلور په توگه عقد کيږي. دپراوېلور دقطعي اسنادو څخه دځمکې، هتيو او کورونو قبالي يادولای شو چې دلته يوازې دځمکې قباله تر بحث لاندې نيسو:

دځمکې قباله:

دځمکې قباله دپراوېلور داسنادو له جملې څخه يو مهم سند دی چې په هغه کې دځمکې موقیعت (څلور خواوې)، اندازه، قیمت (مروجې پيسې) په تقديادین او دپلورونکي او پيرودونکي نومونه او القاب له مهر او لاسليک سره ذکر کيږي او همدارنگه د شاهدانو مهر، لاسليک او تصدیق دقبالي په لاندنی برخه کې لگول کيږي. که چيرې شفه اخیستونکی موجود وي دهغو مهر او لاسليک هم اړین گڼل کيږي. دا ډول قبالي شپږ برخې لري: لومړی دقبالي سرليک، دوهم نیت، دریم دبايع او مشتري (پلورونکي او پيرودونکي) شهرت او لاسليکونه، څلورم دقبالي اصلي متن، پنځم د شاهدانو شهرت او لاسليکونه، شپږم یادونه، په دې برخه کې ځینې ځانگړي شرایط ذکر کيږي دمثال په ډول که چيرې دځمکې شفه اخیستونکی موجود وي خونومورې ځمکه په شفه نه اخلي نو؛ دقبالي په دې برخه کې يې یادونه کيږي او دهغه شخص لاسليک اخیستل کيږي.

په راتلونکې پاڼه کې دځمکې دقبالي يوه نمونه کتلاى شئ.

(1) - دقبالي نور ډولونه هم شته چې يوازې نومونه يې دلته راوړو: تعهدلیک، التزام لیک، عقدلیک، طلاق لیک، شهادت لیک، استشهادلیک، استعمال لیک او داسې نور...

دځمکې قبالة

نېټه: / / ۱۳۹۹

دمشتری «پیرودونکی» پېژندنه (شهرت)		دبايع «پلورونکي» پېژندنه (شهرت)	
نوم		نوم	
دپلاز نوم		دپلاز نوم	
دتابعیت دتذکرې شمېره		دتابعیت دتذکرې شمېره	
استوګنځی		استوګنځی	
لاسلیک / مهر / دکوتې نښان		لاسلیک / مهر / دکوتې نښان	

اصلي متن: ځمکه چې (.....) مساحت (پراخوالی) لري چې څلورخواوې يې په لاندې ډول دي: شمال ته يې جنوب ته يې ختیځ (شرق) ته يې لويديځ (غرب) ته يې پروت دی. ښاغلي چې شهرت يې پورته ذکرشوی دی خپله ځمکه په ښاغلي باندې چې شهرت يې پورته ذکرشوی دی په بدل کې چې تمایي يې کيږي د نږدې خپلوانو په حضور کې وپلورله، نوموړي بايع (پلورونکي) اومشتری (پیرودونکي) دواړه درضايت په څرګندولو، بشپړتفاهم اوليدلو سره ددې ځمکې د عقد په ترلوسره بشپړه موافقه لري اوکه دنوموړې ځمکې د عقد څخه وروسته ددې ځمکې کوم مدعي پيداشي مسؤليت يې دبايع (پلورونکي) په غاړه دي. ومن الله التوفيق.

دشاهدانو پېژندنه (شهرت)			
کبه/شمير	نوم	دپلاز نوم	لاسلیک/مهر/ دکوتې نښان
1			
2			
3			

نوب/ یادونه:

تهبه اورتیب: اقتصادپوه نعمت الله (پتانی)

2. مصالحه لیک یا اجاره لیک⁽²⁾ :

په دې لیک کې په معامله پورې اړوند ټول شرایط، دملکیت جغرافیایي حدود، دمعاملې اړوند مختصات، تعیین شوی مبلغ، دبحث اړوندوخت، ددواړو اړخونو تعهدات اودمعاملې دفسخ(ړنگولو) شرایط باید په کره اودقیقوالفاظو سره اویافهې عباراتو سره بیانېږي ، دډیرو اسنادو پیژندوکو په آند فرمانونه اواحکام چې دتعهد اوالتزام ښوودونکي دي دقبالوپه توګه پیژني بلکه ددې ډول سندونو لیکل د ټولني په روان اوعادي ژوندانه کې جاري نه دي اوتولوخلکوته نه شاملېږي نو؛ په همدې اساس دعادي اسنادوله دايرې څخه وتلي دي اویوازې دسلطانیاتوپه نامه یادېږي.

3. قسمت لیک:

دقبالی له ډولونو څخه یو بل ډول قسمت لیک دي چې دافرادو یا دیوی کورنی دغړیو ترمنځ عقد کېږي. چې په دې قباله کې دافرادو نومونه اودهغوی دقیقې برخې ذکر کېږي اوهمدارنګه دافرادو ، شاهدانواو تصدیق کوونکو مهوراواسلیکونه درج کېږي.

4. واده لیک(نکاح خط):

دواده لیک (نکاح خط) دقبالوله مهمو ډولونو څخه دی چې کله دیوی پانې په ډول اوکله هم دیوی کتابچې په ډول لیکل کېږي اودزوجینو د نومونو برسيره دپلارنومونه اودهغوی القاب هم پکې ذکر کېږي اوهمدارنګه دتعیین شوي مهوراوا لګښتونو اندازه په نقد، جنس اوملک سره پکې لیکل کېږي؛ په

(²) - دځمکې له قبالی پرته دقبالی دنورو ډولونو لپاره مې فورمونه اونومې وړاندې نه کړې داځکه چې هغه دمحاکمو اوارونده ادارو له لوری لیکل کېږي اواځانګړي فارمتونه لري.

ځينو عقدي ليکنو کې د ميرمنې جهميزه⁽³⁾ او پوښ (وسايل، توکي اوجامي) هم ذکر کيږي چې د خاوندخواه تصديق کيږي، او ددې عقدي ليک په څنډو او يا خپت د شاهدانو او تصديق کوونکو مهر، لاسليک او يادگوتې نښانونه لگول کيږي.

5. اداري او شرکتي قراردادونه :

اداري او شرکتي قراردادونه هم د قبالي له ډولونو څخه دي چې د شراکت ليک په نامه سره ياد کيږي، ددې قراردادونو محتوا د پير او پلور د قباليو په خپره چې د شرکت اړونده موضوع، مختصات، تعهدات، شرايط او تعين شوی مبلغ او همدارنگه د معاملي د فسخ (رنگولو) د شرايطو په اساس يې د قباليو په قطار کې راوستلی شو.

د قبالي اهميت:

قبالي په کورنيو کې د يوه مهم اوقيتي سند په توگه ساتل کيږي په همدې دليل سره د کيتم له پلوه قبالي هغه سند دی چې په کورنيو کې يې تر ټولو اسنادو څخه مقدار ډير دی، د قبالي په اړه ډيره مطالعه کيدای شي د بومي کلتور د پيژندگلو لپاره ترې کار واخيستل شي او همدارنگه د ټولنيزو، تاريخي، جغرافيايي، اقتصادي ځانگړتياوو او د ځانگړو تاريخي دورو د معلوماتو او اطلاعاتو در اغونډولو مهمه وسيل گڼل کيدای شي.

(³) - هغه وسايل، توکي اوجامي (پوښ) چې ناوې يې د پلار له کور څخه د خاوند (ميره) کور ته له ځان سره وړي .

دقبالي ليکنه :

پخواوختونوکې به قبالي په عربي ژبه باندې ليکل کيدلې او په يوه ځانگړې مطلع سره به پيل کيدلې لکه
 څرنگه چې دپيروپلورقبالي به ډيرې د«هوامالک بلاستحقاق» په سرليک او عقديکونه به د«هوامؤلف
 بين القلوب» په سرليک سره پيل کيدلې اوهمدارنگه پخواه قبالي په شکستي نستعليق خط سره ليکل
 کيدلې خواوس کيدای شي په ډيرونورو فونټونوسره وليکل شي ،دقبالي دليکلو او لوستلو اودنوموړي سند
 دمحتوياتودرک اوفهم ډيرارين گڼل کيږي اوپوځانگړی هنراومهارت ته اړتيا لري .

دقبالي قانوني اعتبار:

دارونده معاملې ددواړو اړخونو داخيار، بلوغ او عاقل والي ذکر د عقد په وخت کې دقبالي په متن کې ډير اړين دی، له دې پرته ددې عقد، تعهد او معامله دا اعتبار او صحت له درجې څخه ساقطیږي، په دې ډول اسنادو کې دا اعتبار د لازياتوالي لپاره د شاهدانو مھر، لاسليک او تصديق لازمي دی.

معمولاً ددې سند (قبالي) په ځنډو يا لاندني برخه کې د شاهدانو د مھر لاسليک او تصديق لپاره تش ځای پرېښودل کيږي، د ټولنيز موقيعيت په اساس هر يو شاهد په قباله کې يوه ځانگړې فضا اشغالوي په دې معنا چې دقبالي په ځنډو غالباً بني لوري ته ياد هغې په لاندني برخه کې لومړی دهغه شاهدانو مھر، لاسليک او تصديق اخيستل کيږي چې په ټولنه کې يې ټولنيز موقف لوړوي بيا وروسته دهغه کسانو مھر، لاسليک او تصديق اخيستل کيږي چې ټولنيز موقف يې ټيټ وي .

د شاهدانو او يا د معاملې ددواړو اړخونو د مھر، لاسليک اندازه د ټولنيز موقف د لوړالي او يا ټيټ والي په اساس دقبالي په ځانگړي موقيعيت کې چې مخکې يې يادونه وشوه په يوه ځانگړي لمن ليک او متن سره لگول کيږي .

ډير او پلور په قبالي کې د پلورونکي مھر او يا لاسليک د سند په وروستي يا پورتنۍ برخه کې لازمي دی مگر ډير وروڼکی په دې دليل چې نوموړی سند يې په اختيار کې ورکول کيږي او دده نوم پکې ليکل شوی وي لازمه نه ده چې مھر او يا لاسليک يې واخيستل شي .

دزراعتي ځمکې پلورل او پيرودل:

څښتنولي څه شی ده ؟

کوم توكي (امتعہ) چې دکوم شخص له لوري په تصرف کې واقع شي هغه ته درايي ويل کيږي ، کوم شخص چې درايي يې په تصرف کې واقع شي هغه ته يې څښتن (مالک) ويل کيږي ، دتوکو څښتنان دخپلو شتمنيو په مقابل کې معين حقوق اومسؤليتونه لري ، يعنې يوشخص ترهغه پورې ديوې شتمني څښتن کيدای نشي ترڅو يې جواز (قباله) ونه لري کله چې جواز (قباله) موجوده وي نو ؛ نوموړی شخص ترهغه وخته پورې ددې شتمني مالک يا څښتن دی ترڅو چې پلورلې يې نه وي .

دشتمني ډولونه :

شتمني په دوه ډوله ده :

الف: شخصي شتمني:

له هغه شتمني څخه عبارت ده چې چې څښتن يامالک يې په خپله خوښه خپلې اړتياوې ترې پوره کوي ، داډول شتمني په ورځني ژوندانه کې دگټه اخيستني وړ گرځي . لکه : له موبایل اوموټر چې مالک يې په خپله خوښه دخپلواړتياوو دپوره کولو لپاره کاروي .

ب: عمومي شتمني:

هغه شتمني ده چې ديوې سيمې اويابوه هيوادتول وگړي دهغه څخه دگټه اخيستني مساوي حق ولري . لکه : معدن کله چې ديوچاپه شخصي ځمکه کې معدن وموندل شي نو ؛ په دې صورت کې دځمکې څښتن ته ددولت له لورې دځمکې قيمت ورکول کيږي اونوموړې ځمکه له معدن سره يوځای ددولت په تصرف کې راځي کله چې معدن ددولت په واسطه راوايستل شي عمومي شتمني بلل کيږي .

دځمکې دڅښتن دندې اومسؤليتون:

- دځمکې څښتنان مکلف دي چې له خپلې ځمکې څخه سمه ساتنه اوپالنه وکړي. يعنې ځمکه بايد کرونده شي، ديوال ورڅخه راچاپير شي اوکه څوک په خپله ځمکه کې تعمير جوړوي بايدپه معياري توگه يې جوړکړي هسې نه چې په راتلونکې کې دگاوندپانوخمکواوکورونوته زيان واړوي.
- که دچادځمکې ياتعميره امله بل چاته زيان واړول شي دداخلي يا نړيوالومفتيشينودڅارنې دپايلوپه اساس به يې دخسارې جبران ورکوي.
- دځمکې څښتنان بايد ټولني ته دزيان اړولومخه ونيسي. لکه: که دچاپه زراعتي فارم کې اهلي څاروي مړه شي جسدونه يې بايدله دې ځای څخه ليرې يوړل شي.
- دځمکې څښتنان بايد دژوندانه چاپيريال ته دزيان اوتکليف مخه ونيسي. لکه: خپلوباغونوته داسې دوا وپاشل شي ترڅوپه نږدې چاپيريال کې انسانانو اوڅارويوته زيان ونه رسيري.
- خپلې ځمکې ته داوبودسرچينوپه برابرولوکې بايدله خپل حريم څخه کارواخلي.
- دځمکې څښتنان بايد دويالي دحريم ساتنه وکړي.
- دځمکې څښتنان بايد دويالي (نهر)څخه دخپلې برخې په اندازه اوبه مصرف کړي.
- دځمکې څښتنان دخپلوځمکودساتلواوپالولپاره له مډرنووسايلوڅخه په هغه صورت کې گټه اخيستلای شي چې ټولنيزنظم اودژوندانه چاپيريال ته زيان ونه رسوي.
- هغه اعلانونه اوخبرتياوې چې دټولني دعامه اکثريت دخبرولولپاره ددولت يامؤسساتوله لوري لگول کيږي دځمکې څښتنان يې مخالفت نه شي کولای.

منابع او ماخذ:

1. دائره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی، مدخل "قباله" از حوریه سعیدی، بازیابی: 15 مرداد

.1392

2. www.portal.nlai.ir/daka.wilki.

3. www.parsi.wiki.

4. www.amlakvatan.ir.

د نعمت الله پټانزی ژوندليک

نعمت الله پټانزی د شهيداسدالله (صديقي) زوی چې په (۱۳۶۷ هـ

ش/ ۱۹۸۸ م) کال کې دميدان دوردگو ولايت د سيدآباد ولسوالی دشنيز د

درې دپټانخيلو په يوه لرغوني کلي کې په يوه درنه، پټنه اودينداره کورنۍ کې

زيردلی دی، لومړنی زدکړې يې ترشپږم ټولگي پورې دوردگو ولايت د سيدآباد ولسوالی د سعديې په

لومړنی ښوونځی کې ترسره کړې دي، منځنی او ثانوي زده کړې يې هم د ياد ولايت د سيدآباد ولسوالی

د حضرت خالد بن وليد (رض) په عالي لیسه کې چې د تکیې په نوم هم شهرت لري ترسره کړې اوله

نوموړې لیسې څخه په (۱۳۸۶ هـ ش) کال کې په اعلی درجه (اول نومره) فارغ شو اود کانکور له آزمويڼې

وروسته د هرات پوهنتون د اقتصاد اومديريتې علومو پوهنځی ته بريالی شو ، اکر چې يو کال يې په دې

تحصيلي دوره کې د ځينو اقتصادي ستونزو له امله ځنډ راغی خوله نوموړې پوهنځی څخه په (۱۳۹۱ هـ

ش) کال کې په پوره برياليتوب سره فارغ التحصيل شو.

نعمت الله پټانزی په (۱۳۹۰ هـ ش) کال کې د مدیریت او تجارت (Business Administration) په

څانگه کې د جرمني د دوست هیواد دهانس بنياد (Hones Foundation) لخوا د افغانستان د سوداگرۍ

اوصنایعوله خونې څخه ترشپږمياشتنيو عملي اونظري زده کړو وروسته تصديق نامه لاس ته راوړې ده.

نعمت الله پټانزی له شعراو ادب سره د بې سارې مينې له امله په پښتو ژبه شعرونه ليکي چې تردې مهاله

گڼ شمير شعرونه لري.

نعمت الله پټانزی د تحصيل په دوران کې د هرات پوهنتون د لیلیې د محصلينو لخوا د خپريدونکې (صفا) مهالنۍ

خپرونې دمطالبو د کتنپلاوي فعال غړی ؤ ، چې د هرات پوهنتون له رهبري څخه خوځله په ستاينليکونو و

وياړل شو.

نعمت الله پټانزي په کې دهرات په ولايت کې دوردگودفرهنګي شورا فرهنگي چارې مخ ته وړلې او په (۱۳۹۰ هـ ش) کال کې يې دغيرت شمله په نوم ديوې مهالنې خپرونې بنسټ کيښود اودهغه مسؤل مدير وټاکل شو.

نعمت الله پټانزي له پوهنتون څخه تفرارغت وروسته له دولتي او غيردولتي، ملي اونړيوالو ادارو سره داقتصادي مشاوريت، ټولنيز خوځښت، مديريت او خپرونو په برخوکې دندې ترسره کړې دي. همدارنگه نعمت الله پټانزي د (۱۳۹۱ هـ ش) کال راپدې خوا دهيواد په دننه کې دمختلفو ملي اوبين المللي مؤسساتولخوا په ګڼ شمير بنوونيزو ورکشاپونو، علمي سمینارونو او ترينګونوکې برخه اخيستي ده. نوموړی اوس مهال دميدان دوردگوپه ولايت کې دډاکټر عبدالوکيل په کثيرالرشتوي انستيتوت کې ددارې او تجارټ په څانګه کې داستادئ وياړلري .

آثار اوليکنې :

1. جيو متریک مفاهيم اوفورمولونه (ليکنه ، ناچاپ اثر، په کتابتون ويبپاڼه کې خپور) .
2. دقباله ليکنې لارښود(ليکنه او ژباړه، ناچاپ اثر، په کتابتون ويبپاڼه کې خپور).
3. دايکسيل پروگرام زده کړه(ليکنه، ناچاپ اثر، په کتابتون ويبپاڼه کې خپور).
4. په اسلام کې دبرې حکم (ژباړه، ناچاپ اثر، په کتابتون ويبپاڼه کې خپور) .
5. دلمانځه په قعدوکې دشهادت په گوته اشاره (ژباړه ، ناچاپ اثر، په کتابتون ويبپاڼه کې خپور) .
6. دپټان ننگ (شعري ټولګه، ناچاپ اثر) .
7. ترمې اوبنکې (دحمدونو او نعتونو شعري ټولګه، ناچاپ اثر) .
8. پيچومي (شعري ټولګه، ناچاپ اثر).
9. پټان خيل دتاريخ په رڼاکې(خيرنه، ناچاپ اثر).

10. دوردگوپه ولايت کې د فقرعلتونه اودهغې دله منځه وړلولارې چارې (دليسانس د دورې پايلىک، ناچاپ اثر).
11. دغيرت څيره (دغازي شيرخان وردگ په ژوند او خاطر و هر اړخيزه څيرنه ، ناچاپ اثر).
12. رنگينې کربنې (دپوهنتون خاطرې، ناچاپ اثر).
13. گڼ شميرنورې مقالې چې د هيواد په بيلا بيلو مجلو، ورځپاڼو او ويب پاڼو کې خپرې شوې دي .

پای

۱۳۹۷/غوايي/۷ نېټه

**Get More e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com - ebooks library**